

Βαριετέ: «Υπεράνω τοῦ κόσμου τούτου» ὑπὸ Γερ. Βώκου.

Ο Χαρίλαος, ὁ ἄνθρωπος τοῦ Πλάτωνος, ἔχει πολὺ σοσιαλιστικὰς ιδέας, καὶ ἡ θεωρία τοῦ Πλάτωνος τὸν ἐνθουσιάζει. Μιλεῖ ὅλο γι' αὐτήν, προσπαθῶντας νὰ μεταδώσῃ τὸν ἐνθουσιασμόν του σ' ὅσους γνωρίζει. — Εἶναι παντρεμένος μὲ μίαν αἰσθηματικὴν γυναικίαν, τὴν Ζωὴν, πού τυχαίνει νὰ εἴναι ἐρωτευμένη μὲ τὸν Γιάννη Πανόργιον, ἕνα ζωγράφον, στενὸν φίλον τοῦ Χαριλάου. Εἶναι συγκάτοικος καὶ ὡς ἐκ τούτου συγγότατα συναντῶνται οἱ δύο ἐρωμένοι καὶ αἰσθηματολόγοι « ὑπὸ τὸ φέγγος τῆς σελήνης » ἢ ἄλλου. Τὸ βέβαιον εἶναι ὅτι, παρ' ὅλας τὰς θεωρίας τοῦ Πανόργιου περὶ δικαιομάτων εἰς τὴν χαρὰν τῆς ζωῆς καὶ τῆς ἀγάπης, ἡ Ζωὴ δὲν ἐνδίδει νὰ γίνῃ ἐρωμένη του, ἀρκουμένη στοὺς ἀναστεναγμοὺς καὶ τὰ δάκρυα. Ὁ Χαρίλαος, ἐννοεῖται, δὲν καταλαβαίνει τίποτε ἀπ' αὐτά. Λατρεύει καὶ τοὺς δυὸ μὲ τὴν ἰδίαν θερμοτάτην ἀγάπην, καὶ συχνά, πηγαίνοντας νὰ κοιμηθῇ, τοὺς συμβου-

λεύει νὰ μείνουν αὐτοὶ νὰ θαυμάσουν τὸ φεγγάρι. Καὶ εὐρισκόμεθα εἰς τὴν δευτέραν πράξιν ὅπου πιά ὁ Πανόργιος εἰς μίαν ὁρμὴν γενναιότητος, νὰ ποῦμε, φανερώνει στὸν Χαρίλαον τὴν ἀγάπην πού ἔχει πρὸς τὴν Ζωὴν, περιμένοντας κάτι τι φρικτόν, φυσικά. Ὁ Χαρίλαος τότε... κλαίει καὶ συγχωρεῖ, κι' ἀφήνει ἐλεύθερα κι' ἀμνησίκακα τὴν γυναῖκα του νὰ πῆ τί θὰ κάμῃ. Συναισθάνεται πόσον θὰ ὑποφέρουν καὶ τοὺς λυπᾶται.

Κ' ἡ Ζωὴ τότε βλέποντας παρόμοιον ἠρωϊσμόν ἐκ μέρους τοῦ συζύγου της, ἀποφασίζει νὰ πνίξῃ τὸν ἔρωτά της, μένοντας στὸν ἄντρα της καὶ στὰ παιδιὰ της.

Κ' ἔρχεται ἡ τρίτη πράξις καὶ μᾶς λέει πῶς ὁ ἄνθρωπος τοῦ Πλάτωνος διόλου δὲν εἶχε σωφρονησθῆ ἀπὸ τὸ πάθημά του, ἀφοῦ κι' ἔπειτα ἀπὸ τὴν ἀποκάλυψιν πού τοῦ ἔγεινε ἐξακολουθεῖ νὰ ἔχῃ τὸν Πανόργιον σπῆτι του νὰ μπαινοβγαίῃ. — Τὸ συμπέρασμα ἦλθε μόνον του.

Ἡ Ζωὴ μὴ βαστῶντας πιά τὴν ἀγάπην, ἀφοῦ ἤθελε νὰ μένῃ πιστὴ εἰς τὸν σύζυγόν της, αὐτοκτονεῖ, παίρνοντας μαζί της καὶ τὸν Πανόργιον ὁ ὁποῖος μόλις τὸ ἄκουσε, σκοτώθηκε κι' αὐτός.

Τὸ δράμα αὐτὸ τοῦ κ. Βώκου δὲν εἶναι χειρότερον ἀπὸ τὰ ἐπίλοιπα τῆς ἐφετείνης ἐσοδείας. Ὅλοι οἱ χαρακτῆρες ἀναιμικὰ διατυπώνονται καὶ φασματικά σαλεύουν. Αἱ ιδέαι των συγχυσμέναι καὶ ἡ ἀντίληψις των περὶ ζωῆς ψεύτικη καὶ ἀσθενική. — Ἐπειτα, κωμικὴ σύγχυσις πλατωνισμοῦ καὶ σοσιαλισμοῦ, σκληραὶ φρικτῆς ἀνεξηγήτου καὶ ξαφνικῆς ἀνεχείας πού προκαλοῦν τὸ γέλιο. Καὶ ὅμως ἐπάνω ἀπ' ὅλα αὐτά, κάποια ἀνίκανη ποιητικὴ προσπάθεια πού μᾶς προκαλεῖ, ἀλήθεια, τὴν συμπάθειαν. Κάτι πῶς εὐγενικὸν ἐνυπάρχει μέσα εἰς ὅλην αὐτὴν τὴν προσπάθειαν, μία ψυχὴ πού ἀληθινὰ μπορεῖ νὰ πονέσῃ, ὡμορφη μὰ ἀδύνατη, ἀρρωστη, καὶ θαμπωμένη. Ἀνάμεσα στὰ τόσα ἄλλα, τὸ ἔργον αὐτὸ χωρὶς νὰ τὸ ἐκτιμῶ καθόλου, ὅμως δὲν ἔξρω γιατί, μὲ συγκινεῖ κάπως.